

[Undervisningsministeren.]

en saadan Maade, at der tages Hensyn til Overgangsvanskelighederne. Der er her to Hensyn afgørende for mig. Det ene vender mod Eleverne, nemlig at faa saadanne Overgangsbestemmelser, at de ikke bliver vanskeligt stillet; det andet Hensyn er af økonomisk Art og maa selvfølgelig i den nuværende Situation siges at være af alvorlig Natur, nemlig Hensynet til, at der ikke maa finde nogen Art af Papirspild Sted ved Reformens Gennemførelse. Man har deroverfor indvendt, at hvis man lader de gamle Skolebøger blive brugt op, vil det blive vanskeligt for Børnene at anvende de nye Regler, naar de staar med et Bogmateriale med den gamle Stavemaade.

Jeg vil dertil sige, at det er nu ikke en ukendt Ting, for endnu værre var det, da vi gik over fra den gotiske Skrift til den latinske; dengang stod man i den samme Vanskelighed, men kom ogsaa over det. Fra min Erfaring som Lærer igennem mange Aar kan jeg ogsaa som et Eksempel tage de Sprog, der bruger Accent; det gælder f. Eks. Fransk og Græsk. Det er et meget, meget fint System, der raader dèr, man skal sætte sig nøje ind i Reglerne for at kende det, og jeg kan forsikre, at hvis man ikke forklarer de unge Mennesker eller Børn, som skal lære et af disse Sprog, Reglerne, glider det fuldkommen af paa dem, det efterlader ikke det mindste. Hvis man ikke indterper Reglerne, saaledes som man gør det for Navneordenes Vedkommende, at de skal staves med stort, kan jeg forsikre, man ikke behøver at frygte, at det psykologisk vil komme til at genere Børnene; det vil glide fuldkommen af paa dem.

Med Hensyn til det økonomiske er der Grund til at fremhæve, at der selvfølgelig bliver en Side af Spørgsmaalet, som vender mod Forlæggerne. Jeg har netop i Dag faaet i Haanden „Den danske Realskole“, og med den højtærede Formands Tilladelse vil jeg gerne citere et enkelt Stykke fra dette Blad. Man har i Bladet den Opfattelse, at Reformen vil kunne medføre saadanne Tab for Forlæggerne, at Staten paadrager sig et Erstatningsansvar. Jeg vil gerne lige citere det. Der staar i Bladet:

„Efter al Sandsynlighed vil det vel gaa saaledes, at den enkelte Skole hurtigst muligt vil skaffe sig de flest mulige Lærebøger med smaa Bogstaver. Tager vi to Lærebøger, f. Eks. i Historie, vil man derved give den af dem, der er nærmest ved at være udsolgt, et Forspring for den anden, idet Skolerne, naar de alligevel skal skaffe nye Bøger, vil være tilbøjelige

til at vælge den, der først kan præsentere sig i ny Iklædning, hvorimod den anden totalt glider ud.

Noget anvendeligt Middel til at forebygge dette gives ikke. Og det vil sige, at adskillige Tons dyrebart Papir skal i Papirmøllen uden først at have gjort Gavn; det vil endvidere sige, at der opstaar et berettiget Krav om Erstatning til de Forlag og Skolebogsforfattere, som pludselig ser deres Bøger gjort usælgelige; — hvor mange Millioner det drejer sig om, skal der ikke her gættes paa“

Jeg synes, at det er vigtigt at gøre nogle Modbemærkninger over for dette. I første Omgang den, at det ved Bekendtgørelsens Ordlyd vil blive sikret, at der gribes saa lidt som muligt ind i de berettigede Forlæggerinteresser, der er til Stede. Det er den ene Side af Sagen.

Over for det andet Argument, der her opstilles, at saa og saa mange Tons Papir vil forsvinde i Papirmøllen, fordi de paagældende Bøger vilde blive usælgelige, vil jeg gøre den rent saglige Bemærkning, at Forfatteren, der har skrevet dette, uden selv at tænke over det opererer med dette Problem, som om vi havde et fuldkommen liberalistisk, frit Bogmarked. Men det er jo slet ikke Tilfældet. Vi har et stærkt reguleret Papirmarked i Øjeblikket. De Oplagsstørrelser, som der vil være Tale om for et, skal jeg sige entreprenant og driftigt Forlag, som vil kaste sig over den Profit, der kunde ligge i at trykke Bøgerne op hastigere end Kollagerne, altsaa ved at udsende nye Oplag, vil være ganske nøje begrænsede; det vil være et begrænset Antal Skolebørn, der kan tilfredsstilles derved paa Grund af den begrænsede Papirmasse, som et saadant Forlag i Kraft af de bestaaende Restriktioner har til sin Raadighed. Selve den Situation, vi er i, bevirker, at dette Argument simpelt hen ikke holder, idet der er snævre Grænser for Adgangen til at benytte Papir paa Grund af Restriktionerne. Spørgsmaalet om Oplagsstørrelserne kan naturligvis tages op, men jeg tror, at denne Side af Sagen med den Regulering, vi har, simpelt hen vil regulere sig selv. Jeg nævner det blot her, fordi jeg nødig ser, at man skulde regne med, at man i Undervisningsministeriet manglede Blik for de økonomiske Interesser, der i den nuværende Situation virkelig kan siges at gøre sig gældende. Der vil blive taget det videst mulige Hensyn til dem.

Jeg haaber, at jeg hermed har besvaret de vigtigste af de Spørgsmaal, som kan rejse sig i Forbindelse med denne Forespørgsel. Jeg vil slutte med igen at udtale over for de